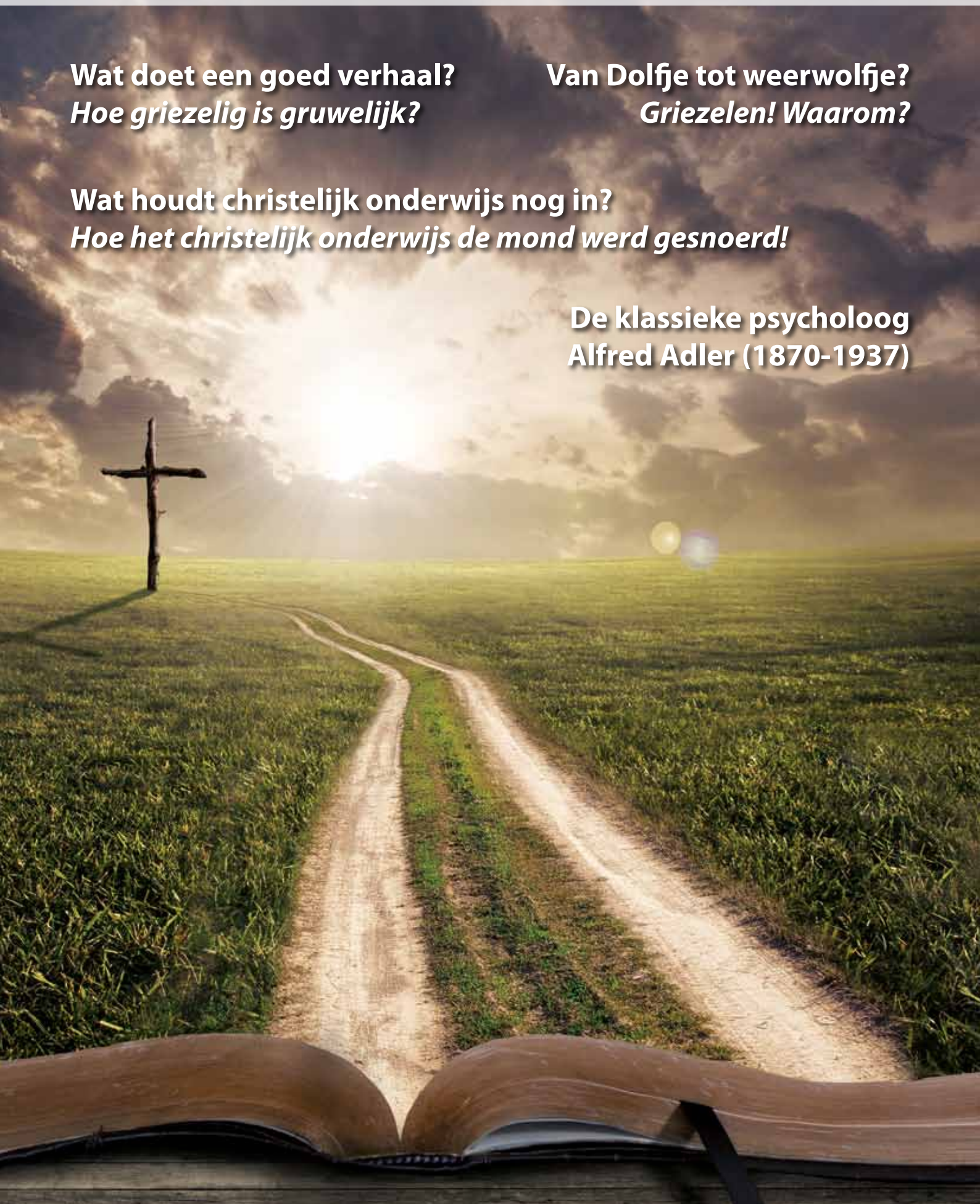

**Wat doet een goed verhaal?
Hoe griezelig is gruwelijk?**

**Van Dolfje tot weerwolfje?
Griezelen! Waarom?**

**Wat houdt christelijk onderwijs nog in?
Hoe het christelijk onderwijs de mond werd gesnoerd!**

**De klassieke psycholoog
Alfred Adler (1870-1937)**

Bijbel & Onderwijs wil de christelijke levensbeschouwing in opvoeding en onderwijs integreren. Die levensbeschouwing

- baseert zich op de Bijbel (bijbelcentrisch),
- is gericht op de persoon van Jezus Christus (christocentrisch).

Colofon

B&O Magazine

Uitgave: vereniging Bijbel & Onderwijs
20e jaargang, nr. 3, september 2017.

Periodiek voor leden en donateurs van
vereniging Bijbel & Onderwijs.

Bestuur

J. Hobé, E. Ligtenberg,
mevr. drs. I.Matzken MA, ing.,
ing. S. van der Meer, J. Oudshoorn,
L. Snijder

Bureau (kantoor)

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793

Openingstijden

Dinsdagmiddag en donderdagmiddag
van 13.00 - 16.00 uur

Redactie

Bestuur

Aan dit nummer werkten mee

mevr. H. van Delden-Jellema, Ing. S. van
der Meer, mevr. E. Nannen, mevr. J. Ver-
weerd.

Redactie- en correspondentieadres

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183 449 793
E-mail: info@bijbelonderwijs.nl
secretaris@bijbelonderwijs.nl
Website: www.bijbelonderwijs.nl

Lidmaatschap en opzegging

Het lidmaatschap van vereniging
Bijbel & Onderwijs bedraagt €15,- en
loopt van 1 januari t/m 31 december.

**Opzegging dient plaats te vinden
vóór 1 december.**

**Overname van artikelen is alleen
toegestaan met toestemming van
de redactie.**

Testament

Wilt u onze vereniging tes-
tamentair gedenken? De
ten naamstelling dient te
luiden: vereniging Bijbel &
Onderwijs te Giessen. De vereniging bezit
rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de
Kamer van Koophandel, dossiernummer
40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en Druk:

WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

Deze keer in het magazine:

3

**Vooraf
*Griezelen?!***

4

**Wat doet een goed verhaal?
*Hoe griezelig is gruwelijk?***

7

**Van Dolfje tot weerwolfje?
*Griezelen! Waarom?***

9

Waarheen rijdt de Griezelbus?

10

Nee tegen magie in kinderboeken

11

**Wat houdt christelijk onderwijs nog in?
*Hoe het christelijk onderwijs de mond werd gesnoerd!***

14

De klassieke psycholoog Alfred Adler (1870-1937)

17

Bijbel en Koran

18

Kort nieuws

Griezelen?!

Daar stond ik dan met mijn jongste zoon in de rij voor een attractie van het pretpark. We waren verhuisd naar een andere stad, zodat de oudste zoon naar een goede christelijke middelbare school kon gaan. We hadden een "nakomertje" gekregen en die was nu bijna 6. De rij schoof weer een beetje door. Een jaarkaart was niet al te duur geweest en we waren al een paar keer in het pretpark geweest. We konden al het treintje zien rijden waarin we de volgende ronde zouden instappen en de spanning steeg. De spanning won het van mijn geweten. Met de oudere broers waren we nooit in een spookhuis geweest en het was een park voor kinderen t/m 12 jaar. Zo eng kon het toch niet zijn. Of toch wel...?

Daar kwam het treintje aangereden en nu was het onze beurt. We reden door de klapdeurtjes en werden getraakteerd op een gruwelijk schouwspel. Graven, dolende geesten, hellehonden, aasgieren die ledematen op aten, draken, vampiers, schedels, skeletten, doodskisten, losliggende ledematen al dan niet bewegend. Alles overgoten met een saus van vreselijke klanken en licht-effecten. Deze doos van Pandora stond nu op een kier en ik besloot om het te demystificeren. Met mijn camera besloot ik met een stevige flits het rondje nog eens te rijden.

De beelden werden nu nog gruwelijker. Ik vroeg mij af hoe de menselijke geest zich kon laten inspireren om een dergelijke attractie te maken. Er was niets dat waar, waardig, rechtvaardig, rein, beminlijk, welluidend was, alles was het tegenovergestelde van Filippenzen 4:8. Ik vond op een virtueel podium een video van dezelfde rit alsmede een commentaar "voor mij het eerste spookhuis waar ik ooit in ben geweest". Wat een introductie voor de jonge kindersziel!

Bij thuiskomst sprak ik een vriendje van mijn tienerzoon. Hij vertelde dat hij heel vaak in het park was geweest, maar nooit in het spookhuis. Wij als christenen horen daar niet. Voor mij was het de laatste rit geweest en ook geen bezoek meer aan dit park. In Hebr.10:20-22 laat de schrijver ons zien waar wij onze kinderen wel moeten binnen brengen: *"Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, ..., laten wij toetreden met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, met een hart, dat door besprenging gezuiverd is van besef van kwaad"*. En wat denkt u als lezer van Lucas 17:1-2: *Het is onmogelijk, dat er geen verleidingen komen, maar wee hem, door wie zij komen! Het zou beter voor hem zijn, als een molensteen om zijn hals gedaan was en hij in de zee was geworpen, dan dat hij een van deze kleinen tot zonde verleidde!*

In dit nummer gaan drie artikelen over griezelen. Bovendien is er de brochure: *Griezelen in kinderboeken – Een gevaar voor kinderen*. Ik bid iedere lezer een opmerkzaam hart toe, opdat net als bij de tienervriend van mijn zoon besmetting door het griezelen wordt voorkomen. Halloween is weer in aantocht en opnieuw zullen wij een duidelijk "Nee" moeten laten horen. ■

Swawek van der Meer

Ing. Van der Meer is bestuurslid van Bijbel & Onderwijs. Hij is na een internationale carrière nu ook voorzitter van de zendingsorganisatie NGW.

Wat doet een goed verhaal?

Hoe griezelig is gruwelijk?

Zonder het ingrediënt spanning heeft de schrijver geen verhaal, want waarom zou de lezer verder lezen als alles oké is?

Laatst mocht de oma van Cas iets vertellen over het schrijven van verhalen in groep 3. Ik ben die oma en ik dacht dat een workshop wel leuker zou zijn dan alleen maar luisteren. We zouden vast allemaal wel een verhaal kunnen verzinnen aan de hand van een klein opstapje.

Cas en ik hadden alle knuffeldieren en handpoppen in een grote tas mee naar school gesjouwd. Iedereen deed een blindelinge greep in de tas en zo stond er op elk tafeltje een hoofdpersoon. En daarbij de opdracht om vragen te stellen en antwoorden te verzinnen. "Wie ben je? Wat is er gebeurd? Hoe voel je je? Hoe ga je dat oplossen?"

De hele klas snapte dat en iedereen verzon een drama, omdat er immers iets 'opgelost' moest worden! Wat hebben we genoten, meegeleefd en gelachen! Wat een enthousiasme om aan de beurt te komen, een boost van inspiratie, de klas stond er bol van.

Ik was zo trots dat ieder kind begreep dat een verhaal een reis is, dat er onderweg iets gebeuren moet. Het is geen wandelingetje vol wenselijk gedrag, maar een kronkelpad met obstakels en kuilen, soms smal en glad, door dalen en pas op de bergtop krijg je de beloning van een grandioos vergezicht.

Het verhaal moet verrassen en, als het even kan, ook overrompen. Het moet zich zo aan de lezer opdringen dat het onontkoombaar is. Want alleen op die manier wordt de lezer onderdeel van het avontuur. En zo mooi om te zien hoe kinderen van groep 3 de echte wereld verpakken in een fictieve wereld.

Avontuur en spanning

Avontuur is een mooi woord! Het komt van het Latijnse woord 'adventura' en het betekent 'de dingen die te beurt zullen vallen'. Dat geeft

meteen het uitdagende perspectief van "het ongewisse onbekende" en "de lotgevallen van..."

De schrijver knipt een zaklantaarn aan en zegt: "Kom!" en gaat op pad. De lezer loopt mee, samen achter die kleine lichtbundel aan, door ongebaande streken, moerassen en wouden en het licht focust dan hier, dan daar. Soms is er opluchting, het gevoel dat we op de goede weg zijn, soms is er radeloosheid als het licht naast het pad lijkt te dansen. Soms staan we voor een blinde muur en moeten we terug om via een andere weg verder te komen.

Een verzonnen verhaal wordt herkenbaar als het zowel het menselijke als het onmenselijke vertelt. De ramp en het wonder, armoede versus rijkdom, geluk tegenover ongeluk, het verhaal ontstaat altijd in de bedding van de tegenstelling tussen goed en kwaad.

Meegaan in de illusie

Maar om bij het thema terug te komen, hoe griezelig is gruwelijk? De wereld is griezelig en gruwelijk, geen liefelijk tafereel. Daar komen alle mensen wel achter in de loop van hun leven. In fictie ontmoet de lezer de wereld, in dilemma's, in teleurstellingen, in worsteling, in liefde, in haat, in hoop en wanhoop. Als het goed is, gaat de lezer mee in de illusie en het avontuur en denkt hij niet: 'Het is maar verzonnen.'

Tenzij het verhaal zo beangstigt dat er gesust moet worden. Dat je de spanning en de kromme tenen alleen verdragen kunt als je weet dat het goed afloopt. Als kind van een jaar of acht had ik dat heel erg bij mijn lievelingsboek "Kleine Zwerfer" van W.G. van de Hulst. Zelfs toen ik het boek voor de vierde keer las, zat mijn vinger tussen de bladzijden

waar het laatste hoofdstuk begon, want als het niet te harden was, kon ik heel snel even een portie opluchting bijtanken. En daarna weer verder zwelgen in zeligheid.

Een verhaal moet onrust veroorzaken, je moet verdwalen, in gevaar zijn, de wanhoop nabij, want dat maakt de thuiskomst zo mooi. Je leert de veiligheid waarderen, juist als je door onveilig gebied moet reizen. In die zin is een verhaal ook een testcase, je ruikt aan de grote boze buitenwereld. Je lijdt schipbreuk en wordt ternauwernood gered, terwijl je onder je eigen dekbed ligt. Door op te gaan in een verhaal leer je ook wat eenzaamheid is, hoe verlies voelt, wat dreiging met je doet. Je kunt een waarschuwing opdoen, of een terechtwijzing voor lief nemen. Dat zijn vingeroefeningen in levenservaring.

Maar hoever mag je gaan?

Ik heb nagedacht over het verschil tussen griezelig en gruwelijk. Beide woorden zijn etymologisch verwant aan het woord 'afgrijzen', maar er is een niveauverschil.

Griezelig roept afkeer op, gruwelijk roept walging op.

Van iets griezeligs wil je afstand nemen, van iets gruwelijks keert je maag zich om. Blijkbaar kan het afgrijzen zowel een uiterlijke als een innerlijke reactie oproepen. Dat

geeft te denken, want in het eerste geval kun je je vege lijf wel redden als je een paar passen terug doet, maar in het tweede geval heeft het afgrijzen kans gezien 'binnen' te komen en moet je het kwijt zien te raken.

Een verhaal waarbij je moet griezen heeft iets aantrekkelijks, als er een huivering over je rug loopt van spanning of als je kippenvel krijgt van schrik, zit er een uitdaging in die confrontatie. Het griezelige mobiliseert je emotie, terwijl je in feite geen risico loopt. Je maakt deel uit van het verhaal, je deelt de angst van de hoofdpersoon, je ervaart de ontzetting en de radeloosheid, maar het gebeurt in de wereld van de verbeelding. Je wordt meegezogen in het verhaal, maar het blijft fictie.

Een verhaal dat overloopt van gruwelijkheden, waar op plastische wijze koppen rollen en bloed vloeit, martelingen en folterpraktijken worden geëxposeerd, kan een kick geven, omdat je je op verboden terrein begeeft. We willen het niet meemaken, maar wel zien. Als er vroeger een openbare terechtstelling plaatsvond, liep de stad uit om te gaan kijken. En als de journaallezer waarschuwt dat de beelden schokkend kunnen zijn, zetten we de tv niet uit. Gevaar en geweld heeft een aanlokkelijke kant, ook hier de uitdaging, je slaat je handen voor je ogen, maar je kijkt tussen je gespreide vingers door. Mensen zoeken in boeken, films en spelletjes ook de grens op van wat je verdragen kunt. Hoeveel spanning kun je aan? En wat kun je morgen aan? Waar ligt de grens volgende week?

Het uitvergroten van de gruwelijke realiteit en zo mogelijk nog gruwelijker maken ter vermaak of leedvermaak, ik kan het geen spelletje vinden. Realistisch zijn is al heftig genoeg. Het kwaad is er, maar ik hoef me er niet tegenaan te schurken. Ik ben bang voor het verdwijnen van drempels en het vervagen van grenzen. Ik vind het geen pluspunt als iemand intens geniet van de meest gewelddadige boeken of films. Van geweld en gruwel moet je je leven lang blijven schrikken.

Het kwaad wel tonen maar niet showen.

Natuurlijk kun je als schrijver niet om het kwaad heen, het is een factor van belang, een katalysator in je verhaal. Maar ik ben als de dood dat ik het kwaad proclameer. Het kwaad moet zo worden neergezet dat het ook in de ogen van de lezer kwaad blijft. Tijdens het groeien van een nieuwe roman is er altijd wel een slapeloze nacht waarin dit dilemma speelt: Hoe toon ik het kwaad zonder er een showtje van te maken. Want dat showtje zou zomaar een buiging kunnen zijn.

Zo nu en dan moet ik wel iets lezen dat mij tegenstaat, omdat het van belang is voor mijn historisch besef en mij bij de les houdt over hoe gebroken dit bestaan is. Zo las ik *"De tolk van Java"* van Alfred Birney (Librisprijs 2016) al jankend van ellende, omdat ik de beschadigingen en het zweren van oud zeer herkende. De waarde van zo'n boek ligt in het feit dat er een stuk geschiedenis wordt vastgelegd en verbonden wordt met de schade aan mensenlevens. Als een waarschuwend uitroepteken mag het er zijn, niet als vermaak.

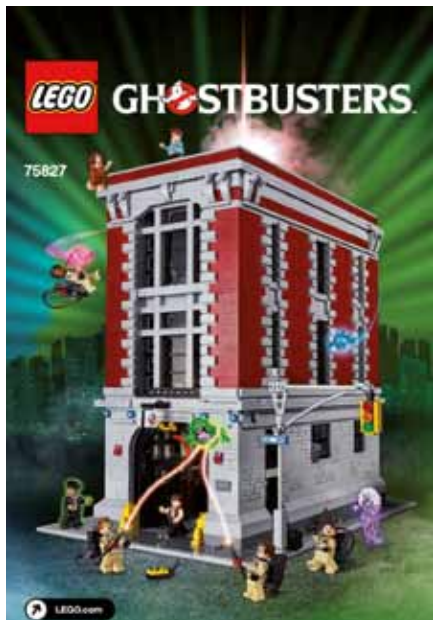
De praktijk van vandaag

Ik maak de impact van de verbeelding vaak genoeg mee met mijn kleinzoons, bij een erg spannend verhaal voel ik hun lijfjes verstrakken en kruipen ze dicht tegen me aan. En na afloop van het verhaal, als de opluchting de overhand krijgt, moeten we even gek doen vanwege het besef dat bij ons alles veilig is. Zo komt het evenwicht weer terug.

Iets gruwelijks heb ik nog niet voor gelezen, ik ben het ook niet van plan, geen gruwelverhalen en horrorboeken voorhanden hier.

Maar gruwelijk is wel de trend in kinderland, de speelgoedwinkel ligt er vol mee. Het Legoboekje van 2017 is voor bijna de helft gevuld met agressie in de vorm van angstaanjagende helden of schurken en griezelige voertuigen voorzien van vlammenwerpers en schietapparaten. Stort je in de strijd, oefen je vaardigheden, gebruik je formidabele *X-Wing Fighter* en je *Spinjitzu* tegen de *Nindroids-skeletten* en andere slechteriken.

“Gruwelijk is de trend in kinderland, en in de speelgoedwinkel met angstaanjagende helden of schurken en griezelige voertuigen voorzien van vlammenwerpers en schietapparaten.”

En als dat nog niet genoeg is, dan kun je met een programmeer-app via je smartphone je robots tot leven wekken.

Ik weiger *Jestro's Evil Mobile* of de *Chaoskoets van de Monster Meester* aan te schaffen. Jammer voor de jongens, maar oma blijft volhouden: "Lego is om te bouwen, niet om te vechten." De enige pistolen die hier zijn toegegaan, zijn waterpistolen, daar hebben we er meer dan genoeg van, want bij een watergevecht doet oma zelf ook graag mee.

Computerspelletjes

Een tablet hoort tegenwoordig bij de opvoeding en je moet wel bewondering krijgen voor de vanzelfsprekende vingervlugheid waarmee kinderen zoiets weten te hanteren. Een spelletje downloaden is voor een vijfjarige een makkie. Ik kijk mee en zie een soort knollentuin, die verdedigd moet worden, er naderen namelijk in lappen gehulde vogelverschrikkers. 'Kijk oma, ik schiet de zombies dood, want die stelen mijn sla en mijn wortels.'

'Wat zijn nou weer zombies?'

'Dat zijn levende doden. En als ik er één niet kan elimineren, dan splijt hij in tien zombies.'

Hoe kan oma dat nou een stom spelletje vinden en helemaal niet trots zijn dat het volgende level gehaald is? Ik denk aan "*Kleine Zwerfer*" en ben vast al heel oud, daar helpt zelfs mijn zwak voor waterpistolen geen moedertje lief aan.

Troost en hoop

Er is op deze wereld gigantisch veel gruwelijks. Maar ik wil het niet verzinnen, want ik wil er mijn geest niet in oefenen. Dat wat ik verzin, moet troost en hoop bevatten. Ik wil niet eenzamer worden dan ik al ben, (want gruwen en walgen doe je letterlijk en figuurlijk in je uppie). Ik ben voor medemenselijkheid en elkaars hand zoeken en vasthouden onderweg achter het lichtje aan, ik geloof in de belofte van een nieuwe wereld. ■

Mevr. Verweerd is schrijfster en spreker

foto: Rianne den Bok

“ Ik vind het geen pluspunt als iemand intens geniet van de meest gewelddadige boeken of films.

Van geweld en gruwel moet je je leven lang blijven schrikken.”

DOORDENKER:

“Humanisme:
Niet de Zoon des mensen,
maar de mens staat centraal.”

*Gottfried Meskemper
in Falsche Propheten unter
Dichtern und Denkern*

Griezelen! Waarom?

Van Dolfje tot weerwolfje?

Grenzeloos griezelen...

Oktober, de maand van het griezelen... Steeds vaker zie je feesten en activiteiten rond dit thema. Als ik foto's over deze dingen bekijk, valt het me op dat ouders vaak nog meer dan de kinderen alles uit de kast halen om er in het donker of in een griezelige omgeving angst-aanjagend uit te zien. En dat is de kick: angst aanjagen. Wanneer is dit het meest geslaagd? Als iemand stil wordt? Niet meer durft te kijken? Huilt?

Jong geleerd is oud gedaan. Toch?

Het is waar dat er gewenning optreedt. Dolfje weerwolfje is grappig en leuk. Het kan wel wat spannender. Iets meer informatie over weerwolven... Vervolgens nóg meer 'thrill'. Volop keus! Dit is ook de trend voor een geslaagd griezelfeest: van griezelen tot angst aanjagen. Elke keer een schepje d'r boven op. Per slot van rekening ga je toch niet in de groep toegeven dat je het eigenlijk niet leuk meer vindt? Of dat je echt bang wordt? En als je dit laat zien, wordt erom gelachen, of ben je zó niet cool. Het is toch maar een spelletje? En wij verbazen ons erover waarom sommige kinderen niet lekker in hun vel zitten? Wakker worden 's nachts? Niet meer alleen durven slapen? Denk er eens goed over na: Waar trek jij de grens?

1. Angst is leuk.

Echt? Ik ben nog nooit iemand tegen gekomen die wakker werd en zei: "Ik heb toch zo'n fijne nachtmerrie gehad!"

2. Angst aanjagen is 'gezellig' of 'grappig'?

Waar ligt de grens tussen lekker spannend en angstaanjagend? En wie mag of kan die grens bepalen? Ga je met je gezin een griezelactiviteit doen, dan heb je vaak al te maken met verschillende leeftijden. Kinderen kunnen ons regelmatig verbazen. Hoe weet je zeker of je je kind ergens een plezier mee doet? Ga je op de bonnefooi

naar een griezelfeest of informeer je van tevoren wat er te zien en te horen is? Laat je niet (onaangenaam) verrassen!

3. Mijn kind kijkt al naar films die niet voor zijn leeftijd zijn. Zo'n griezelfeest is 'appeltje eitje'.

Is er misschien al een grens gepasseerd? Ergens in het donker ronddwalen is natuurlijk niet hetzelfde als thuis op de bank.

4. De hele klas gaat. Mijn kind mag toch geen uitzondering zijn?

Dat is zielig. Voor wie? Je wilt niet dat je kind een meeloper is. Durf zelf een standpunt in te nemen. Misschien denken andere ouders er precies zo over maar durven ze geen grens te trekken. Je kunt een voorbeeld zijn!

5. Mijn kind wil per se, dan moet het maar.

Wie bepaalt thuis de dingen? Wie is verantwoordelijk? Kan een kind de consequenties overzien? Vertel duidelijk waarom je huiverig bent en wat je bezwaren zijn. Organiseer een leuk alternatief. Een gezellige avond of een uitje waar je wel gerust onder bent.

6. Hoe enger hoe leuker?

Volgens mij ga je hier anders over nadenken, als je kind 's nachts huilend wakker wordt. Vaak is zo'n griezelactiviteit op de avond. Praat even na over de activiteit en stop de kinderen niet direct in bed.

7. Houd je kind in de gaten.

Wat doet je kind? Is zijn of haar uitstraling vrolijk en open? Of knijpt je kind wel erg hard in je hand? Let eens op de ogen: Kijkt het kind weg of heeft het de ogen dicht? Dan is de grens wellicht bereikt en moet je als ouder ingrijpen.

8. 'Nee' is 'nee'.

Als je kind aangeeft iets niet te willen zien of doen tijdens een griezelactiviteit, dan moet je dit serieus nemen.

9. Angst is een slechte raadgever.

Op het moment dat je bang bent, maak je snel verkeerde keuzes. Logisch nadenken gaat moeilijker.

10. Angst is stoer?

Dat is wat veel kinderen en ouders denken. 'Ik durf dat wel', 'Ik heb lef', en 'Bang zijn is voor mietjes'. Kijk eens eerlijk naar jezelf: doe jij daaraan mee? Maak dit bespreekbaar. Hoe stoer is het, als jij je eigen grens durft aan te geven!

Grens passerend griezelen...

Ongezonde angst

Als angst te groot wordt, belemmert het je in het dagelijks leven. Angst verlamt en kan je tegen houden om goed te functioneren.

Gezonde angst

Angst hoort erbij in het leven. Het is een emotie, is gezond en stimuleert. Het is zelfs heel nuttig, omdat het zorgt dat je in veiligheid blijft en geen gevaarlijke dingen doet (zo houdt angst je tegen om van een 4 m hoog gebouw te springen). Geen probleem zou je zo zeggen. Maar dat wordt het wel als angst te groot wordt.

Wat is de relatie angst – vertrouwen?

Zonder vertrouwen voelen we angst en angst staat vertrouwen in de weg. Vertrouwen en zelfvertrouwen zijn kwaliteiten die de ontwikkeling en het leren stimuleren. Een gevoel van veiligheid is de basis voor een voorspoedige ontwikkeling van kinderen. Dit zijn belangrijke pijlers van het leven!

Past 'angst aanjagen' dan nog binnen 'kinderspel'?

Op www.ed.nl (nieuwssite) van 27 okt. 2013 kwam ik de volgende kop tegen: "Angst wordt er tijdens de Halloweenocht genoeg aangejaagd, maar wel altijd met een knipoog".

Met die snelheid van een knipoog is een ongezonde angst niet weggenomen...

“ Als je niet wilt dat je kind een meeloper is, durf dan zelf een standpunt in te nemen. Misschien denken andere ouders er precies zo over, maar durven ze geen grens te trekken. ”

Spreuken 1:33

Maar wie naar mij luistert, zal veilig zijn, hij hoeft geen angst te hebben voor het kwaad.

Jesaja 44:8

Vrees niet, laat de angst je niet verlammen: heb ik het je niet vanaf het begin laten horen, heb ik het je niet aldoor verteld? Jullie zijn mijn getuigen: is er een god buiten mij, of een andere rots? Ik ken er geen.

1 Johannes 4:18

De liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde geen werkelijkheid geworden.

Spreuken 14:26

Ontzag voor de HEER geeft een krachtig vertrouwen, het biedt je kinderen een schuilplaats

Vertaling: NBV ■

Mevr. Van Delden is 16 jaar als leerkracht basisonderwijs werkzaam geweest, momenteel is ze kinderwerker bij VBG Nehemia en werkzaam bij Geefmaardoor; kindercoaching en geloofsopvoeding.

Waarheen rijdt de Griezelbus?

Al vaker heeft Bijbel & Onderwijs voor het griezelen in kinderboeken gewaarschuwd. In 2001 was de publicatie *Waarheen rijdt de Griezelbus?* Op blz. 6 uit die brochure staat de volgende tekst:

Griezel- en gruweltrainingen – Wat zit erachter?

Prof.dr. Reinhard Franzke (hoogleraar te Hannover) doet sinds jaren onderzoek naar de achtergronden van occulte verschijnselen, speciaal met betrekking tot het onderwijs. In zijn gedocumenteerde studie over *Hexen-, Grusel- und Ekeltraining* schrijft hij onder meer het volgende: "Bijzonder gevaarlijk is ook de soms bijna verplichte gruwel-, angst- en griezeltraining. Dit is een binnenvoeren in de psychologie van het kwaad. Het is de psychologie van de verschrikking, van de huiver, van de walging en de angst, dat is de psychologie van de duivel en duivelsaanbidders. De griezeltraining, evenals verschrikking en gruwel zijn vaste bestanddelen van diverse magische en occulte systemen, zoals het satanisme, het Tibetaanse tantrisme en veel andere magische en geheime culten.

God heeft voor de mens een paradijs geschapen (en opnieuw beloofd), een wereld zonder leed, ziekte, oudheid, nood en dood, een wereld zonder angst en schrik. Maar Gods tegenstander heeft slechts het tegendeel op het oog, dat is de wereld van de horror en horrorwezens, wier aanblik alleen al verschrikkelijke angsten en kwellingen geeft.

Gruwelen en griezelen, schrik en kwaad kwelen en beangstigen de normale menselijke ziel. Zij kunnen gevoelige kinderen beschadigen en geestelijk verwarren, ze kunnen depressies en nachtmerries veroorzaken en het leer – en prestatievermogen van de scholieren beïnvloeden.

Zij zijn zelfs in staat om menselijke gevoelens zoals medelijden en meevoelen alsook het menselijke geweten te doden en daarentegen de bereidheid tot sadistische gewelddadigheden te bevorderen. In de naaste toekomst zal de geestelijke gezondheidszorg en de politie er dus nog wel een hele taak bij krijgen. De normale menselijke reactie op griezel, gruwel en schrik is negeren of vluchten. Het feit dat basisschoolkinderen deze pedagogiek overwegend enthousiast opnemen, toont aan hoe ver verbreid de verschrikkelijke geest van de hekserij en magie al is.

Conclusie: De confrontatie met griezeldieren, griezelscènes en griezelgerechten (heksenkeuken), met horrorwezens en horrorscènes is een brutale mishandeling van de kinderziel. Gruwelweken en griezelscenario's beschadigen en verkrachten de ziel van onze kinderen.

“ Het is de psychologie van de verschrikking, van de huiver, van de walging, en de angst, dat is de psychologie van de duivel en duivelsaanbidders. ”

Nee tegen magie in kinderboeken

In 2005 was het thema van kinderboekenweek *De toveracademie*, vandaar de titel van de brochure. In die publicatie staat een ontwikkeling van de thema's van de kinderboekenweek.

Thema kinderboekenweek

Sinds 1961 werd een thema aan de kinderboekenweek meegegeven.

Die thema's waren de eerste jaren vooral gericht op het lezen zelf en de wereld om het kind, zoals:

- Keesje Kruiemel 1962
- Kind en dierenwereld 1965
- Lezen en doen 1968
- Kind en theater 1969
- Kind en natuur 1970

In 1980 werd voor het eerst een thema gekozen dat, hoewel passend bij de ontwikkelingen rond het kinderboek, toch meerdere scholen in moeilijkheden bracht. Het thema was: *Alle spiegels toverspiegels!?* Willem Wilmink schreef een boek getiteld: *"Spook tussen spoken"*.

Sinds 1994 leek het roer om te gaan in de themakeuze. Er werd regelmatig gewerkt met thema's die verwant waren aan griezelen of occultisme:

- 1994 *Griezelen, in het holst van de nacht*
- 1996 *Heksenketel*
- 2003 *Diep in het bos* (voornamelijk over sprookjes)

Eenzijds is het wel verklaarbaar dat dergelijke thema's uit de bus komen. Immers steeds meer kinderboeken beschrijven een griezelige wereld, een sprookjeswereld of een occulte wereld. Wanneer de CPNB daarnaar kijkt, is het dus begrijpelijk dat voor deze thema's wordt gekozen.

Aan de andere kant is de kinderboekenweek zo'n nationaal en algemeen aanvaard gebeuren geworden, dat het collectieve van de propaganda niet uit het oog moet worden verloren. Wie collectief de scholen mee wil krijgen in de leesbevordering, zal met thema's moeten komen waar ook al die scholen mee uit de voeten kunnen.

Zo wil de CPNB in 1994 door middel van het thema *"Griezelen, in het holst van de nacht"* de kinderen aanmoedigen meer te gaan lezen. Dat het hier vooral gaat om spanning en sensatie, griezelen en bang maken, wordt duidelijk uit de toelichting in een folder: "Kinderen vinden niets zo heerlijk om te lezen als een verhaal dat speelt in de nacht. 's Nachts is het niet pluis, dan verschijnen er geesten en andere onzure figuren.

's Nachts komen de dromen waarin vaak de spannendste dingen gebeuren...."

En precies daar ligt in de komende jaren een groot probleem.

“Sinds 1994 leek het roer om te gaan in de themakeuze. Er werd regelmatig gewerkt met thema's die verwant waren aan griezelen of occultisme”

Wat houdt christelijk onderwijs nog in?

Hoe het christelijk onderwijs de mond werd gesnoerd!

Tijdens onze vakantie ontstond er een interessant gesprek over de overgrootvader van onze kinderen. Zij vroegen heel geïnteresseerd naar zijn betrokkenheid bij het verzet tijdens WO II en de relatie met zijn broer die zich bij de NSB had aangesloten. We spraken over mensen die opkwamen voor de verdrukten, de onderdrukten en de zwakken in een ontwrichte samenleving. Wat houdt ons tegenwoordig bezig? Indringende vragen voor onszelf en voor kinderen zijn dan: "Waar kom jij voor op? Waar sta je voor? En mag je in de samenleving dat getuigenis laten horen?" Vanaf jl. 1 augustus 2017 ben ik - na met bijna 20 jaar met passie gewerkt te hebben - gestopt in het christelijk voortgezet onderwijs. Een makkelijke keuze? Een vrije maar tegelijk gedwongen keuze! Natuurlijk is dit niet makkelijk.

De laatste 20 jaar heb ik gewerkt als docent, mentor, coördinator, schoolpastor, coach, lerarenopleider en teamleider. Met oog voor leerlingen en collega's streefde ik het dienend leiderschap na. Dat is een vorm van leiderschap waar de grote schoolbesturen in Nederland niets van willen weten. Hoezo dienend leiderschap? **Docenten en medewerkers die niet doen wat het bestuur wenst, zijn lui, conservatief, niet professioneel, niet vernieuwend, niet toekomstgericht en vaak ook nog islamfoob. Dit laatste schijnt er ongenueanceerd bij te horen¹.**

Toen een aantal jaren geleden mijn toenmalige teamleider vrijwillig naar een andere school² overstapte, voelde ik mij gedwongen zijn taken over te nemen. De directie besloot namelijk heel bewust³ de afdeling op te heffen zonder instemming van medewerkers en ouders. Was dit een arrogante beslissing van mij? Het leek alsof ik de kandidaat hiervoor was. Natuurlijk had dit alles te maken met mijn compassie voor leerlingen en collega's. Iemand moest toch de belangen van deze leerlingen en collega's behartigen? Waar moesten ze naar toe? Achteraf maakte ik een desastreuze fout die grote gevolgen voor mij zou hebben. Het is hetzelfde als met de werkdruk. Hoe hoog de werkdruk ook is, als leerlingen weer voor je lokaal staan, ga je er voor. Zelf je werkdruk kunnen reguleren betekent in wezen 'Nee' zeggen tegen de leerling. En dit druist in tegen de reden waarom 95% van de docenten ooit voor het onderwijs hebben gekozen. Daar ging het om in het onderwijs. "Laat de kinderen tot Mij komen," zegt de Heere Jezus, "en verhinder hen niet, want voor zulke mensen is het Koninkrijk van God." Denk eens in waar een gemiddelde leerling op een stadsschool mee te maken heeft? En waarmee een gemiddelde docent dagelijks aan bloot wordt gesteld in een multiculturele klas van soms meer dan 30 leerlingen? Wij wilden er voor hen zijn, een duidelijke handreiking doen dat ze welkom zijn en een klankbord vormen voor al hun problemen te midden van hun identiteits- en geloofsontwikkeling. Stuurde de Heere Jezus ooit iemand weg, omdat hij niet kon voldoen aan de gestelde standaard? Wat was ook al weer het doel van onderwijs? Als de Heere al niemand weigerde, wie ben ik dan om dat wel te doen.

1. Deze opmerkingen heb ik vaak uit de mond van bestuurders gehoord tijdens de directie-vergaderingen. Ze zijn geen verzinsel en berusten op waarheid.
2. Ook hij kon niet meer voldoen aan de eisen die gesteld werden.
3. Onderliggende agenda's en grotere belangen worden nooit met het personeel besproken.

Kinderen staan al lang niet meer centraal.

Kinderen staan in het onderwijs niet meer centraal, maar resultaten, opbrengsten, de naam van de school, lijstjes, het vullen van databanken, LVS etc. Wat is er met het christelijk onderwijs gebeurd? "Christelijk" wilde altijd zeggen dat je onderwijs is ingericht vanuit een Bijbelgericht denken. Maar dit denken is ingewisseld voor de "ideologie van D66".

Er is geen ruimte meer voor identiteit en godsdienstige pedagogische vorming, omdat je hiermee geen hogere slagingspercentages en doorstroomcijfers behaalt.

Overigens is dit nog maar de vraag.

De politiek brengt het alsof het allemaal leerlinggericht is, maar zadelt de scholen op met grote identiteitsproblemen, segregatie en polemische moeilijkheden in de samenleving, grote en hoge schulden vanwege het leenstelsel, een boeddhistisch levensstijl en een grote kloof in welvaart tussen verschillende groepen in de samenleving.

Tegelijk dreigen grote groepen jongeren na het behalen van hun diploma voortgezet onderwijs niet te weten wat ze moeten gaan studeren.

Ik werd – door mijn dienend leiderschap - opgeslokt door leerlingen en collega's die mij opzochten en waar ik een pastoraal dienstwerk voor had opgezet die meer dan nodig was en door de leiding van de school over het hoofd werd gezien. Mensen zijn niet maakbaar en zullen dat nooit worden. Natuurlijk zag de directie waar ik mee bezig was en dat was voor hen een doorn in het oog. Continu werd ik hierover bevraagd waarin hun afkeuring duidelijk naar voren werd gebracht. Ik had samen met mijn collega's in 10 jaar tijd een vak ontwikkeld waar menig collega jaloers op was. En dat was niet, omdat ons vakwerk- en leerplan op orde was of dat het curriculum zo goed in elkaar zat. Uiteraard was dit een basis, maar er was iets anders. Leerlingen kwamen met plezier naar onze godsdienstlessen en er was een significant verschil in verzuim tussen onze lessen en andere lessen. De toetsen werden door leerlingen uitzonderlijk goed voorbereid en de leerlingen maakten werkstukken waar wij docenten onze 'vingers bij aflikten'.

Onze lessen typeerde zich in synergie waarbij de interactie tussen leerling en docent van een bijzonder niveau was. In een multiculturele school met nauwelijks christenen en weinig leerlingen uit een christelijk milieu stond het evangelie centraal. Nooit hebben leerlingen hier problemen van gemaakt, ook de moslims en hindoestanen niet. Onze leerlingen verlieten de school met grote kennis van het evangelie, ethiek, mens- en godsbeelden en een evenwichtig wereldbeeld.

Totdat de kwalitatieve interviews duidelijk maakten waar de voorkeur van leerlingen naar uitging. Zij wilden overall op deze manier onderwijs krijgen. Onderwijs zoals tijdens de godsdienstlessen. Zij wilden gemotiveerd en uitgedaagd worden om lessen te volgen, zich voor te bereiden op toetsen en practica, omdat je werkelijk iets leert. We noemen dit intrinsieke motivatie in het onderwijs. Onze professionele houding en verantwoording keerden zich steeds meer tegen ons. We voelden ons geveild, maar het werd onze nekslag. Wat hadden wij verkeerd gedaan? Onze ogen gingen steeds verder open.

Collega's die wij het vertelden, wilden het niet weten en 'geloven'. Complotdenken werd ons voor de voeten geworpen. Maar ondertussen gingen de bestuurders en de directie van de school gewoon verder met hun *onzichtbare* plannen. In plaats van het gesprek inhoudelijk met betrokkenen aan te gaan, gingen ze medewerkers openlijk buiten spel zetten en overplaatsen. Tegelijk waren er collega's die overstapten naar andere scholen. Het was een paradox om van medewerkers een professionele houding te vragen, terwijl de leidinggevenden het omgekeerde lieten zien. Uiteindelijk kwamen steeds meer collega's erachter welk beleid er werd gevoerd en er

Steeds meer boeddhistische methodieken komen als wetenschappelijk en nuttig in het onderwijs. Overheden en semi-overheden subsidiëren deze therapieën, omdat leerlingen en docenten hier baat bij hebben. Er is steeds minder vrijheid om dit niet meer te willen. Ik heb dat aan den lijve ondervonden. **Opkomen voor het evangelie van de Heere Jezus heeft voor mij betekent dat ik twee weken voor de grote vakantie te horen heb gekregen niet meer welkom te zijn op de school waar ik werkte.** Het voertuig dat secularisatie, D66, anti-christelijk, welvaart en godsdienstvrijheid heet, wil af van scholen die het evangelie als de juiste identiteit gebruiken en het onderwijs daarnaar inrichten. En allemaal onder de dekmantel van artikel 23, de grondwetsregel over vrijheid van onderwijs. Algemeen geaccepteerd is dat de meeste rooms-katholieke scholen hun identiteit al lang verloren hebben en nu zijn de algemeen christelijke scholen aan de beurt. Kijk eens om u heen. De "Scholen met de Bijbel" bestaan bijna niet meer en de scholen die ooit CSG voor hun naam hadden, kun je nauwelijks meer terugvinden.

“ **Het was een paradox om van medewerkers een professionele houding te vragen, terwijl de leidinggevenden het omgekeerde lieten zien.** ”

ontstond een grimmige sfeer in school. Niemand voelde zich meer veilig en angst ging overheersen. We hoefden in onze strijd geen collega's naast ons te verwachten, omdat die allemaal voor zichzelf kozen. Zelfs de collega's waar ik het altijd voor had opgenomen. Ikzelf weigerde dit te doen. God roept ons voor Zijn evangelie en misstanden moeten aan de orde worden gesteld waarbij de liefde van God nagestreefd dient te worden. Het ging om jonge mensen.

In 2017 is hier voor mij definitief een einde aan gekomen. Vanwege een organisatiewijziging van de school moest ik het veld ruimen, omdat er voor mij geen plaats was in de nieuwe schoolcultuur die het bestuur ging implementeren. Nee, ze konden niet vertellen wat die cultuur was en wilden mij al helemaal niet de tijd geven aan te tonen hierin te kunnen passen. Het enige recht dat ik had, was dat ik een baangarantie had. Mijn achtergebleven collega heeft het afgelopen jaar nog geprobeerd, maar stond er alleen voor en zag geen toekomst meer voor het evangelie in een van oudsher door ouders opgerichte christelijke school. **In een jaar tijd is het 10-jarig bouwwerk met daarin het opgerichte portfolio-onderwijs bijna te gronde gegaan en het examenprogramma in de bovenbouw van havo/vwo geminimaliseerd. Zelfs de 'C' werd letterlijk - zonder dat medewerkers het wisten - van de gevel van de school gehaald. Ondertussen is het evangelie verdwenen en is er een collega aangesteld met wortels in vrijzinnige kringen die de opdracht heeft gekregen het interreligieuze gesprek centraal te stellen. Het godsdienstig onderwijs vanuit christelijke schoolslag is verdwenen in de geschiedenisboeken van de school.**

Maar wat gebeurde er met mij? Toen ik hoorde dat ik niet meer welkom was, werd ik overgeplaatst naar andere locaties binnen de scholengroep. Werknemers gedwongen plaatsen op verschillende locaties is als bestuur ervoor zorgen dat de arbeidsverhoudingen totaal verstoord raken. Niemand is namelijk in staat - op een gedwongen manier - op meerdere locaties een bestaan op te bouwen en te werken aan hechte relaties die nu eenmaal in het onderwijs hard nodig zijn. Gelukkig heeft de Heere mij kracht gegeven dit maandenlang vol te houden. Hij bewaarde mij voor woede, angst, recalcitrant gedrag, veroordeling en de weg van procederen etc. Hoe? Door heel dicht bij God te blijven leven. Waar een deur dicht gaat, zal de Heere vensters openen. Hij opende nieuwe wegen en daar ben ik Hem heel dankbaar voor.

Ik begon het artikel met de vraag: Waar komen wij voor op? Gods roepende stem is duidelijk en Hij zal niet ophouden waar Hij mee begonnen is. Wat er ondertussen met het algemeen christelijk onderwijs gaat gebeuren? Ik heb veel energie, tijd en inzet gestopt om stand te houden en te strijden voor dat waar onze voorouders voor gestreden hebben. Ik vrees het ergste, maar ik ben overtuigd: Alleen de Heere zal het allemaal ten goede keren. Groot is Zijn Naam. ■

*Voormalig docent voortgezet onderwijs
Naam en adres zijn bij de redactie bekend.*

“**Gelukkig heeft de Heere mij kracht gegeven dit maandenlang vol te houden.**

Hij bewaarde mij voor woede, angst, recalcitrant gedrag, veroordeling en de weg van procederen.”

De klassieke psycholoog Alfred Adler (1870-1937)

Ouders volgen anno 2017 voor de opvoeding van hun kind(eren) een cursus die gestoeld is op de ideeën van Adler. Een boek met daarin opvoedingsmethoden eveneens op grond van deze psycholoog wordt niet alleen op cursussen, maar ook door opvoeders zelf gebruikt: *Kinderen opvoeden en vrede in het huis houden*. Wie had kunnen denken dat deze Oostenrijkse arts nu nog invloed zou hebben? Als je zijn begrippenkader nagaat, kom je al gauw termen tegen die ook tegenwoordig nog opgeld doen: minderwaardigheidsgevoel, agressie, geldingsdrang en 0-5 jaar. Wie van een op de Bijbel gegrond denken uitgaat, botst met de humanistische ideeën van Alfred Adler. In het volgende artikel wordt kort zijn denken belicht.

Inleiding

Alfred Adler was een Joodse arts-psychiater in Wenen. Aanvankelijk was hij een van de vroege leerlingen en volgelingen van Sigmund Freud, eveneens een Joodse arts-psychiater in Wenen. Daarna, in 1911, brak Adler als eerste met Freud door diepgaande meningsverschillen én persoonlijke tegenstellingen. Adler was de eerste die een alternatief bood voor Freud, met name voor zijn seksuele en genetische constructie. **Hij werd de vader van een van de klassieke richtingen binnen de psychoanalyse: de Individualpsychologie. Met deze benaming wilde Adler te kennen geven dat hij overwegend belang hechtte aan de individuele verschillen in de persoonlijkheid, volgens hem te weeg gebracht door milieuverschillen tijdens de jeugd. Ieder mens is uniek.**

De persoon van de grondlegger en zijn psychologie

Een psychologische richting is niet objectief en niet neutraal: er is een nauw verband tussen enerzijds de levensgeschiedenis (privéleven en persoonlijke ervaringen), de cultuur en de tijd waarin de grondlegger leefde of leeft alsook zijn levensbeschouwing en anderzijds zijn psychologie en psychotherapie. Daarom is het nuttig en boeiend de biografische, morele, sociale, politieke én vooral de levensbeschouwelijke factoren van de grondlegger te bestuderen. Zo kunnen wij zijn eigen, andere kijk op de mens, theorie en therapie beter plaatsen en begrijpen en daarmee de eigen, specifieke benadering van zijn psychologische en psycho-

therapeutische richting. Evenals de psychologische richtingen van Freud en Jung begint ook de Individualpsychologie van Adler met de persoon van de grondlegger.

Adlers jeugd

Adlers vader was een welgestelde graanhandelaar. Hij was een man met een sterke persoonlijkheid die de dingen luchtig opnam. Alfred was zijn lievelingszoon. De verhouding tot zijn moeder was meer afstandelijk. Adlers relatie tot zijn ouders was dus anders dan, ja tegengesteld aan die van Freud tot zijn ouders. Zo werd ook zijn ontwikkelingspsychologie anders dan die van Freud. Vanaf zijn geboorte was Adler ziekelijk. Hij leed aan rachitis. Adler kon pas lopen, toen hij 4 jaar oud was. Door een ernstige longontsteking verzwakte hij nog meer. Toen hij weer kon lopen, viel hij vaak en had verschillende ongelukken op straat. Adler verzette zich echter tegen zijn toestand. Er ontwikkelde zich in hem een sterke wil om zijn handicap te overwinnen en net zo te worden als ieder andere jongen. Hij wilde graag aan sport doen, maar dat ging niet. Daarom stortte hij zich op de studie. Evenals Freud studeerde hij medicijnen in Wenen.

Nog een ander aspect is van belang voor het denken van de jonge Adler en voor de ontwikkeling van zijn psychologie. Adler zat in zijn studententijd veel in de Weense koffiehuizen. Hij had veel socialisten onder zijn vrienden. Daardoor kreeg hij maatschappelijke belangstelling en werd hij ook zelf socialist.

“ Als je het begrippenkader van Adler nagaat, kom je termen tegen die ook tegenwoordig nog opgeld doen: minderwaardigheidsgevoel, agressie, geldingsdrang en 0-5 jaar. ”

Zijn theorieën berusten op ervaringen uit zijn jeugd. Die vroegere ervaringen leiden Adler tot de overtuiging dat de mens in zijn agressieve drift een psychisch mechanisme bezit dat hem in staat stelt een mechanisch tekort resp. zijn minderwaardigheidsgevoelens te overwinnen.

De ontwikkeling van Adlers theorieën

Wat Adler het meest opviel, was de fysieke minderwaardigheid van de mens t.o.v. het dier. De mens heeft door het ontwikkelen van zijn hersenen dit nadeel in een voordeel veranderd. De mens moest een sociaal dier worden om zijn minderwaardigheid t.o.v. andere dieren te compenseren, aldus Adler. Tijdens en na zijn medische studie bestudeerde hij de mogelijkheid van lichaamsdelen om een tekort te compenseren. De gedachtegang van hem is als volgt: Er bestaat een aangeboren en verworven minderwaardigheid van organen of orgaan-systemen, waardoor deze de aangeboren prikkels niet kunnen verwerken. De daaruit voortvloeiende stuwning van prikkels doet het orgaan groeien (compensatie), eventueel overmatig groeien (overcompensatie).

Kan echter het minderwaardige orgaan de aangeboden prikkels niet verwerken, dan vloeien deze, volgens Adler, naar een ander orgaan af dat het tekort compenseert. Zo kan het gehoor een tekort aan gezichtsvermogen compenseren, ja zelfs overcompenseren, volgens de Weense arts.

Kunnen de prikkels echter geen vervangend orgaan tot groei stimuleren, dan stromen ze, volgens Adler, door naar het centrale zenuwstelsel om daar een groei van de intellectuele functies te weeg te brengen. Volgens Adler is de intelligentie dus "meerwaardig" geworden door verder gezonden, externe prikkels.

In 1908 verscheen Adlers *"Der Aggressionstrieb im Leben und in der Neurose"*. Daarin ontwierp Adler een theorie waarin de mens een psychische drift, agressie, heeft en dat die

het mechanisme is dat hem in staat stelt een mechanisch tekort door compensatie te overwinnen. De prikkels komen niet alleen van buiten: een tweede prikkelbron komt uit het lichaam zelf. Deze stimuleren de organen tot een drift. Elk orgaan heeft zo zijn eigen drift: eetdrift, hoordrift, kijkdrift, enz. Als een orgaan de interne of externe prikkels niet verwerkt, gaan deze naar het centrale zenuwstelsel waar ze de aanleiding tot een psychische drift worden, die Adler de "agressiedrift" noemt. Zo wordt een onjuist verband tussen orgaanminderwaardigheid en agressiviteit gelegd.

In 1910 beschreef Adler wat bekend zou worden als het minderwaardigheidsgevoel. Volgens hem begint het ontdekken van de eigen minderwaardigheid bij het kind. Het groeit op te midden van grotere, sterkere, machtigere en autoritaire personen. Dat leidt tot minderwaardigheidsgevoelens. Het kind reageert daarop met "mannelijk protest", met een streven naar kracht, gelding en superioriteit. Zwakheid was volgens Adler vrouwelijk. Zoals Freud poneerde dat ieder klein kind "van nature biseksueel" is, beweerde Adler dat ieder mens mannelijke en vrouwelijke attitudes in zich heeft. Het leven is volgens hem een strijd van het mannelijke tegen het vrouwelijke, van kracht tegen zwakte.

Typische situaties waarin minderwaardigheidsgevoelens kunnen ontstaan.

1. De manier waarop ouders hun kinderen behandelen:
 - verwenning, vertroeteling,
 - te weinig liefde, haat en afwijzing van de ouders,
 - te strenge opvoeding. Straf is volgens Adler uit den boze.
2. Het eigen lichaam waaraan al of niet terecht een orgaanminderwaardigheid gevonden wordt: Men voelt zich te dik of te dun.
3. Het gezinspatroon. Voor een enig kind is het moeilijk erkenning en zelfbewustzijn te vinden: Het moet zich voortdurend

Alfred Adler (bron Wikipedia)

tussen volwassenen bewegen waardoor het tot ongewenste compensatie kan komen.

4. De financiële situatie waardoor men zich niet een eigen huis of reis kan veroorloven.
5. Crisissituaties zoals het overlijden van een familielid, een verbroken vriendschap of verloving, het zakken voor een examen.

Machtsdrift, geldingsdrang

De behoefte aan macht zou ontstaan door het gevoel van onmacht, veroorzaakt door bijv. een te strenge opvoeding. Het streven naar macht is, volgens Adler, de belangrijkste drijfveer van het menselijk gedrag. Het doel van het machtsstreven is het overwinnen/compenseren van de machteloosheid en inferioriteit. De vroegkinderlijke minderwaardigheidsgevoelens leiden tot het streven naar meerwaardigheid. Slechte opvoeding, orgaanminderwaardigheid of ongunstige situaties – zaken die dus buiten de verantwoordelijkheid van het individu liggen – kunnen minderwaardigheidsgevoelens versterken en de geldingsdrang mateloos doen stijgen. Minderwaardigheidsgevoelens zijn, volgens Adler, onvermijdelijk. Toch is het niet verkeerd ze te koesteren. Ze zijn van levensbelang om te blijven leven en zich te ontwikkelen, denkt de Weense arts.

Adlers houding tegenover gezag en normen

Als een echt kind van Freud keerde Adler zich tegen gezag: straf is uit den boze. Ouderlijke tucht mag dus

volgens hem geen onderwerping aan gezag ten doel hebben. Ouderlijke tucht moet aan de ene kant initiatief en zelfvertrouwen, aan de andere kant sociale belangstelling en zorg voor anderen doen ontwikkelen. Het kind moet constructief en coöperatief zijn om zijn taak en situaties de hanteren.

Een wezenlijk aspect van de Bijbel is juist gehoorzaamheid (uit liefde) tegenover de drieënige God en tegenover personen aan wie God gezag heeft gegeven. De ouders moeten in de vreze des Heren kinderen tot gehoorzaamheid opvoeden en ouderlijke tucht in liefde en wijsheid hanteren (Spr 23:13; Ef 6:4; Hebr 12:7). De kinderen worden opgeroepen hun ouders te gehoorzamen en hun tucht aan te nemen (Ef 6:11; Col 3:20; Spr 1:8).

De Individualpsychologie van Adler is niet neutraal.

Om verschillende redenen zijn Adlers theorieën niet neutraal: Ze zijn door zijn eliminatie van de drieënige God en Gods Woord dus ook van Gods Woordenopenbaring omtrent de geschapen, gevallen en wedergeboren mens, niet neutraal. Gevolgen van zijn eliminatie van Gods Woord zien wij o.a. in

- Adlers constructie van de minderwaardigheidsgevoelens. Zich met andere mensen vergelijken noemt hij geen zonde. De jaloezie die daaruit ontstaat, noemt hij een gevoel, maar geen zonde.
- Adlers constructie van de machtsdrift. Geldingsdrang is bij hem een "drift", geen zonde.
- Adlers constructie van de agressiedrift. Agressie is een "drift", een "natuurlijke drift", maar geen zonde.

Adlers antropologie is niet neutraal

- Adlers mensbeeld is *atheïstisch*. De mens zonder zijn betrokkenheid op God, zijn Schepper, bestaat echter niet.
- Adlers mensbeeld is *evolutionistisch*, zowel door zijn ontwikkelingstheorie als door zijn constructie van de agressiedrift als middel om tot die ontplooiing te komen.
- Adlers mensbeeld is *deterministisch*. Zijn mensbeeld wordt gedetermineerd door zijn "Leitlinie" (= levensstijl), die vanaf zijn 5^e levensjaar "vastligt" door zijn toekomstgerichtheid en vooral door zijn onvermijdelijke minderwaardigheidsgevoelens en machtsdrift.
- Adlers mensbeeld is *evolutionistisch humanistisch-optimistisch*: "De mens ontwikkelt zich van een min tot een plus" en wel door zijn "eigen mogelijkheden".

De Bijbel openbaart ons echter géén humanistisch-optimistisch, maar een realistisch mensbeeld (Rom 7:18b; Ef 2:1-3; Hebr 9:27). Met al zijn "zelfontplooiing" gaat de hoogmoedige, verblinde mens Gods oordeel tegemoet. Onze enige hoop is Christus door Zijn volbrachte offer aan het kruis.

Adlers psychologie is niet neutraal.

- Volgens hem is jaloezie een gevoel en geen zonde.
- Volgens hem is de oorsprong van een minderwaardigheidsgevoel de "zwakke positie van het kleine kind" i.p.v. het eigen hart. Dit uitgangspunt gaat in tegen de Bijbelse openbaring omtrent de schepping en de val van de mens.
- Minderwaardigheidsgevoelens zijn volgens hem niet verkeerd, maar van levensbelang voor de (evolutionistische) ontwikkeling van de mens. Zonder dat gevoel komt de agressiedrift niet in actie.
- Minderwaardigheidsgevoelens kunnen en moeten volgens hem in eigen kracht overwonnen worden. Onze oude natuur met haar

superioriteits- en minderwaardigheidsgevoel is met Christus meegekruisigd. Dat wil zeggen dat ze door God zijn veroordeeld én in haar macht gebroken.

Adlers waarneming van het zichtbare (met name in eigen leven) nl. dat mensen door minderwaardigheidsgevoelens en geldingsdrang gedreven worden, is juist maar onvolledig (1Sam 16:7b). Toch is het niet zo dat Gods Woord alleen nodig is voor een aanvulling van het ontbrekende. In tegendeel, Gods Woordenopenbaring ten aanzien van oorsprong, wezen en gevolgen van minderwaardigheidsgevoelens en machtsdrang is van een totaal andere orde. Daardoor zijn Adlers antropologie, psychologie en psychiatrie behalve onvolledig ook onjuist en niet neutraal.

"Zie, het woord des Heren hebben zij verworpen, Wat voor wijsheid zouden zij dan hebben?"
(Jer 8:9b).

Het Bijbels pastoraat staat tegenover de humanistische psychologie. In het volgende schema is dat kort weergegeven.

Bijbels pastoraat

- God centraal
- Zonde(n)
- Pastor geeft pastoraat

Humanistische psychologie

- De mens centraal (het zelf)
- Ziekte (slachtoffer van)
- Psychotherapeut helpt

E. Nannen

Mevr. Nannen is zendelinge en publiciste. In Zwitserland verscheen het boek "C.G.Jung – der getriebene Visionär".

Voor Bijbel & Onderwijs schreef ze o.a. "Als Genesis 1-3 geen openbaarde geschiedenis zou zijn ..." en "Bijbel of Koran – de vraag naar de Waarheid".

Bijbel en Koran

De zendingsorganisatie *Eusebia* in Stuttgart informeert in hun gebedsbrief met regelmaat over de islam. Het werkterrein van deze organisatie is o.a. in Noord- en Zuid-Soedan.

Bijbel en Koran¹

In onze laatste gebedsbrief schreven we al over het belang van de theologische basis- en voortgezette opleiding op het zendingsveld. Deze taak wordt steeds dringender voor de zending. We kunnen in toenemende mate zien, dat in de confrontatie tussen het christelijk geloof en de islam, op theologisch niveau geen duidelijk onderscheid meer gemaakt wordt vanuit christelijk standpunt. Zo verscheen dit jaar een omvangrijk boek van 240 pagina's van een bekende theologische uitgever in Duitsland. Daarin wordt de Hebreeuwse Bijbel van het Oude Testament en de tekst van de Koran met elkaar vergeleken. In dit boek wordt beweerd, dat de letterlijke betekenis van de Bijbeltekst niet meer zou gelden. In plaats daarvan zou de letterlijke betekenis van de Bijbel vervangen moeten worden door een typologische (dwz. vergelijkende) lezing. Daardoor zou de Koran als een Arabische actualisering van de Hebreeuwse Bijbel herkend kunnen worden. Op deze manier zou men moeten kijken naar de heldhaftige en strijd lustige cultuur van Arabië in de Koran, die zijn oorsprong zelfs vóór het monotheïsme, het geloof in één God, zou hebben.

Zo zien we dat in de Westerse wereld, de Bijbel, met name het Oude Testament, niet als de enige bron van Gods openbaring – en de christelijke theologie – wordt beschouwd. Koran en Bijbel worden eenvoudigweg als literatuur op eenzelfde niveau geplaatst. Er wordt gekozen voor een typologische benadering, die gebaseerd moet zijn op de wisselwerking van aantrekkings en afstoting. Maar Bijbel en Koran kunnen op grond van historische feiten niet op hetzelfde niveau gezet worden.

Daarom is het des te belangrijker om de taalstructuur van de Hebreeuwse tekst van de Bijbel in het theologisch onderricht weer centraal te stellen, om rechtstreeks uit de oorspronkelijke bronnen de openbaring van God te kunnen putten. De Arabische Koran teksten staan lijnrecht tegenover de Bijbelse openbaringsteksten en kunnen dus niet tot Gods Waarheid leiden.

Dit resulteert dan ook in het misleidende syncretisme (= geloofsvermenging) dat dient als basis voor het moderne onderzoek. Ook al is Arabisch een Semitische taal, het is toch niet de Bijbelse taal waarin God zich aan de mens heeft geopenbaard. Daarom heeft de Bijbelse Semitische taal van het Oude Testament, het Hebreeuws en Aramees, een heel andere openbaringskwaliteit, die de lezer naar de Waarheid kan leiden, dan de taal van de Koran, die tot dwaling leidt. (MP)

Bidt en ondersteunt u alstublieft de seminars, die we continu houden in binnen- en buitenland. De uitdagingen van de zending worden groter, voor alle christenen. De "dooreenwerper" probeert met nieuwe trucs steeds weer de duidelijke boodschap van de Bijbel te versluieren. Alleen kennis van de Bijbelse tekst kan het zicht op de Waarheid waarborgen.

1. Op de deelsite *Huis van Islam* van www.bijbelonderwijs.nl staan bijna 90 artikelen over de islam. In de webshop zijn boeken en brochures over de islam.

➤ GRIEZELEN IN KINDERBOEKEN – EEN GEVAAR VOOR KINDEREN

Het is niet zonder reden dat Bijbel & Onderwijs een publicatie met bovenstaande aan duidelijkheid niets te wensen overlatende titel verzorgt: In de jaarlijkse Kinderboekenweek 2017 staan griezels en engers centraal. Op een pragmatische wijze gaat de auteur na wat de kenmerken en het doel van griezelen zijn. Overzichtelijk is het deel met de kop *Opbouw in het griezelgenre* waar voor de verschillende leeftijden auteurs met een korte beschrijving van hun griezelboek weergegeven worden. Ook hier heeft lezen en kijken invloed, want *“Griezelboekenschrijvers zijn opvoeders in het occultisme”*. Na een puntsgewijs overzicht van de gevolgen van griezelen worden – en dat kan niet anders – de Bijbelse en de pedagogische bezwaren aan de orde gesteld. Zinvol is verder de aan het eind geplaatste *Conclusie en handreiking*. Citaat: **“Leer kinderen dat de duisternis geen speelterrein is. Veel jongeren lopen ernstig vast, als zij bezig zijn met occulte praktijken. De belangstelling hiervoor kan al in de vroege kindertijd worden gewekt. Daar wil je niet aan bijdragen. Laat het niet zo zijn dat kinderen door jouw keuzes van boeken of films open gaan staan voor het occultisme. Laat de kinderen juist tot Christus komen en verhinder hen daarbij niet!”**

Lees en verspreid deze brochure waarin het voorwoord door dr. H. Bakker, onderwijspedagoog aan de CHE in Ede geschreven is. Zie verder de website. ■

➤ ZOET OF ZUUR? HALLOWEEN

Groepen kinderen met donkere kleding en met verlichte pompoens onder begeleiding van volwassenen zullen eind oktober weer aanbellen. Halloween, een oud Amerikaans “feest”, verovert steeds meer terrein. Laat u uw zoon of dochter meedoen?

Geeft u de kinderen die aanbellen zoetigheid? Naast de bekende folder *ZOET OF ZUUR? Halloween* (zie webshop, € 0,60) zijn er op de website diverse artikelen en daarbij is ook een overzicht van Halloween-symbolen. Alle zijn een raadgever voor de achtergronden van dit heidense feest. ■

➤ MULTI CULTI

Uit het voorwoord van deze brochure (56 blz., € 4,95): Is het integreren van mensen met een islamitische of hindoeïstische achtergrond mogelijk? Een overheid zal daarvan op de hoogte moeten zijn, als ze de maatschappelijke rust in eigen land tenminste wil bewaren. Hoe stel je je dan op, als iemand die de Heere Jezus in alle dingen centraal stelt, tegen die immense verandering in de samenleving die zich in korte tijd voltrekt? Kun je aanvaarden dat door de open grenzen grote groepen mensen met een totaal andere religieuze en culturele achtergrond en vaak onder moeilijke omstandigheden, naar het Westen komen? Daarbij komt hoe je vanuit het Bijbel gerichte denken tegenover de spirituele uitdagingen van de reeds eerder genoemde religies staat. Kerken, gemeentes en niet te vergeten het christelijk onderwijs zullen duidelijk positie moeten kiezen.

Bijbel & Onderwijs heeft wat betreft de achtergronden van die diverse religieuze denkrichtingen op de website artikelen staan die vanuit het Bijbelse statement bekeken worden. Zelfs een deelsite *Huis van islam* ontbreekt niet. Prof. Franzke heeft als wetenschapper in zijn brochure die achtergronden politiek en geestelijk grondig belicht. Daarbij is hij niet de bijzondere waarheid van het evangelie vergeten. Tegenover al die leringen van mensen laat hij overduidelijk uitkomen de woorden van de Heere Jezus: ***Ik ben de weg, de waarheid en het leven*** (Joh 14:6). ■

➤ HINDOEÏSME EN VERVOLGING

Sinds 2014 heeft India een nieuwe regering, die zich tot doel stelt op alle terreinen het hindoeïsme in te voeren. Deze regering richt zich tegen de talrijke moslims (die zich zo nodig verdedigen) en tegen de christenen (hetgeen voor de echte gelovigen onder hen toenemend lijden betekent). Onder het motto *“Ghar Wapsi”* (Hindi voor “Terugkeer, thuishkomen”) spant men zich in om christenen te bekeren. Onlangs toonden de kranten trots de successen van deze inspanningen: In de staat Jharkhand zijn 53 families van het christelijke geloof teruggekeerd tot het hindoeïsme. Onze broeders en zusters krijgen ook de gevolgen ervan te voelen. Bij het bouwen van vergadergebouwen zijn er soms intensieve, kritische ondervragingen. Christelijk liefdadigheidswerk wordt bemoeilijkt. Een van de grootste buitenlandse hulporganisaties werd in maart 2017 door de regering haar licentie ontnomen en daardoor moest het werk onder meer aan honderdduizend kinderen opgeschort worden. Duizenden andere licenties werden niet verlengd. In sommige gebieden, zoals het noordwesten van het land, alsook de staten Odisha en Telangana, is het al tot regelrechte vervolgingen gekomen. ■

Bron: Wereldwijd! juni 2017

➤ OPMERKELIJK

Voorafgaande aan de crematie werd in een dienst door een predikante teksten gebruikt uit Exodus 19 en 33. *“En de HERE sprak tot Mozes: “Ga, trek van hier op, gij en het volk dat gij uit het land Egypte hebt gevoerd, naar het land, waarvan Ik Abraham, Isaäk en Jacob heb gezworen: aan uw nakomelingen zal Ik het geven.”* Zij wees in haar prediking op de belofte voor de overledene van het beloofde land. Zoals gewoonlijk wordt aan het eind van de dienst de tekst uit Genesis 3:19 aangehaald: *“Want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren.”* De predikante veranderde dat in: *“Tot as zult gij wederkeren.”* ■

➤ **ALARM: KINDERLOKKERS!**

Het razend populaire *Pokémon Go* was een lucratief spel, maar is al weer een achterhaalde hype. Hypes en rages rollen over ons heen. De *'Ice Bucket Challenge'* (ijsemmer-uitdaging) is een actie en internetmeme die in 2014 in omloop raakte. Degene die de uitdaging accepteert, wordt geacht een emmer ijswater over zijn hoofd te gieten dan wel een donatie te doen ten behoeve van ALS-patiënten. Een ludieke en onschuldige actie dus. Maar je bent jong en je wilt wat meer, de acties moeten worden gefilmd en via social media als bewijs getoond worden. En dan lachen om slachtoffers. Nog nooit had ik van *'Choking Challenge'* (het bewust afknijpen van zuurstof om in een roes te raken) gehoord. Levensgevaarlijk dus. De vwo-er Tim Reynders bleek geen zelfmoord te hebben gepleegd, maar liet zich verleiden tot dit levensgevaarlijke wurg'spel'. Hij is beslist niet de enige tiener die het niet meer kan navertellen. Daarnaast wordt via social media de jeugd veel meer uitgedaagd, want hoe gekker hoe beter: *'Cinnamon Challenge'* (een lepel kaneel in één keer doorslikken), *'Pass-out Challenge'* (op je hurken zitten en snel gaan ademen om hyperventilatie op te wekken tot je flauw valt), *'Deo Challenge'* (spuit deodorant op je arm, met gevaar van brandwonden), *'Ghost Chili Pepper Tequila Kaneel Challenge'*, *'Habiba Challenge'* (in je onderbroek rennen, desnoods over de snelweg), *'Vuur Challenge'* (gewoon jezelf in de fik steken), *'Duct-tape Challenge'* (jezelf vast laten binden met ducttape), *'Kylie Jenner Challenge'* (zuig je lippen vacuüm met een glas, met gevaar voor littekens) en *'Blue Whale Challenge'* (allerlei bizarre opdrachten en gevaarlijke stunts uitvoeren met als laatste het plegen van zelfmoord.) En wie herinnert zich nog het 'spel' *'Charlie Charlie Challenge'*? Dat was in feite een opwarmertje om je serieus bezig te gaan houden met spiritisme!

Bron: dhr. Pijnacker Hordijk

➤ **EMDR**

EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing = door oogbewegingen ongevoelig maken en opnieuw programmeren)	Bijbelse duiding en weerlegging
Een door steeds meer psychologen en andere therapeuten toegepaste vorm van therapie, die gericht is op het concreet laten uitdoven van angst, ontstaan ten gevolge van traumatische ervaringen. Door het snel heen en weer bewegen van de ogen zouden traumatische herinneringen beter verwerkt worden.	EMDR is een vorm van hypnotherapie. Net als bij hypnotherapie is bij EMDR sprake van een verlaagd bewustzijnsniveau, herbeleven en suggestie. Door hypnose wordt het Bijbelse gebod <i>'Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand'</i> (Mattheüs 22:37) geweld aangedaan. Zo kan er zelfs sprake zijn van een opdoen van spirituele ervaringen (verlichting, helderziendheid) aan het eind van een EMDR-sessie.

➤ **OVERZICHT BOEDDHISME**

Enkele kerngegevens van deze religie:

- Nood: Karma houdt mensen gevangen in een eindeloze cyclus van dood en reïncarnatie.
- Verlossing: verlichting door het uitdoven van verlangens.
- Verlosser: er is geen verlosser. Boeddha kon niemand helpen, hij kon alleen de weg wijzen.
- Visie van de Dalai Lama op de Heere Jezus: 'Geestelijk volwassen, goed persoon. Om hem na te streven moeten we mediteren.'
- Aantal boeddhisten: 480.000.000 mensen, 6% van de wereldbevolking.
- 500 volken met minder dan 2% christenen (82% van alle boeddhistische volken) Mogelijke sleutel: Christus heeft geleden om ons van lijden te bevrijden.

Percentage boeddhistische bevolking

Bron: Pionier, nr. 4, aug./sept. 2017

➤ NLP BIJ CHRISTELIJKE ZORGVERLENER?!

Nog steeds is er veel onwetendheid in christelijk Nederland m.b.t. NLP (Neuro Linguïstisch Programmeren). Een medewerkster van een grote christelijke zorgverlener die zorg aanbiedt vanuit hun levensovertuiging kwam in een re-integratietraject terecht. Aanvankelijk werd haar keuzevrijheid aangeboden in de keuze van de re-integratiecoach. Buiten haar medeweten om werd echter toch gekozen voor een coach die NLP als techniek gebruikt. Deze medewerkster had echter al eens eerder in haar carrière een vervelende ervaring gehad waarbij vanuit een Oosterse denkwijze therapie werd toegepast. Ze zocht op internet wat NLP precies inhoudt en kwam op de site van B&O terecht (<https://bijbelenonderwijs.nl/bijbel-en-onderwijs/nlp-een-nieuwe-godsdienst/>). Ze liet zich waarschuwen en kon gemotiveerd aangeven waarom ze deze coach en deze techniek niet accepteerde. Daarop werd de aanpak gewijzigd.

Op de site van B&O staan enkele artikelen over NLP en in de webshop is het boekje "NLP – Magie in een wetenschappelijk jasje?" van prof.dr.R.Franzke, 48 blz., € 4,25

➤ DE PROFEET SAMUËL EN HET SPIRITISME (1SAM 28)

Op de site is een artikel met bovenstaande titel geplaatst. In de gefundeerde studie komt aan de orde of het werkelijk de profeet Samuël was die op een spiritistische séance verscheen. Na een analyse van het spiritisme komen de Bijbelse gegevens omtrent dat occulte fenomeen naar voren. God verbiedt het oproepen en ondervragen van geesten: Lev 19:31; 20:6,27; Deut 18:11 en Jes 8:19-23. Terecht wordt in de studie de vraag beantwoord: Is 1Sam 28 dan een uitzondering op Gods verbod?

Citaat: "De voorstanders van de zgn. uitzonderingstheorie vergeten dat ze zich daarmee aan de kant van de door God verworpen Saul scharen en diens ernstige zonde van spiritisme bagatelliseren en legitimeren." Het is in de studie dan ook niet verwonderlijk dat een kop luidt: *Een demon in de gestalte van Samuël verscheen*. Uitgebreid wordt aan de hand van teksten uit het hoofdstuk de inhoud van het spiritistische gebeuren bekeken. **Geen wonder dat deze inhoudsvolle Bijbelstudie afsluit met: Wat een blijde en rustige zekerheid dat nooit en te nimmer een spiritist(e) ons of andere kinderen van God naar geloven kan "oproepen" na ons overlijden - ook niet "bij uitzondering"!**

➤ IMAM IN CALIFORNIË BIDT VOOR Vernietiging van de Joden

"Op 21 juli hield de in Egypte geboren Amerikaanse prediker Ammar Shahin een vrijdagpreek in het islamitische centrum in Davis, in Noord-Californië, waar hij als imam dient. In deze preek citeerde hij een antisemitische Hadith, op grond waarvan de moslims de Joden zouden bevechten op de Dag des Oordeels en hij bad tot Allah om 'de Al-Aqsa moskee te bevrijden van de vuiligheid van de Joden' en 'om hen tot de laatste toe te vernietigen', om geen van hen te sparen. 'O Allah, laat dit geschieden door uw hand. Laat ons hier een deel van zijn', bad hij in de preek. Sjeik Ammar Shahin zei: 'Allah verandert de omstandigheden van mensen niet, voordat ze hun eigen omstandigheden veranderen. De profeet Mohammed zei: "De Dag des Oordeels zal niet aanbreken, voordat de moslims de Joden bevechten en de Joden zich verbergen achter stenen en bomen. En de stenen en de bomen zeggen: O moslim, o dienstknecht van Allah..." O Allah, bewaar de Al-Aqsa moskee en de rest van de Moslimlanden. O Alla, bevrijd de Al-Aqsa moskee van de vuiligheid van de Joden. O Allah,

vernietig hen die de Al-Aqsa moskee hebben gesloten. O Allah, laat ons de zwarte dag zien die u over hen zult brengen en de wonderen van uw almacht. O Allah, tel ze een voor een en vernietig hen tot de laatste aan toe. Spaar geen van hen."

Bron: Beperkt overgenomen uit Church News Notes, 11 augustus 2017, www.wayoflife.org

➤ CREATIONIST WINT RECHTZAAK.

Het onderzoek van de wetenschapper Armitage over zacht weefsel in dinosaurusbotten werd in 2013 gepubliceerd in een tijdschrift over cel- en weefselonderzoek. Het gevolg was dat hij twee weken later zijn baan verloor. "Zacht weefsel in dinosaurusbotten maakt de oertijd onmogelijk", zei Armitage. "Dinosaurusbotten kunnen niet zo oud zijn, als ze vol zitten met zacht weefsel." Een collega sneerde: "We gaan jouw religie niet tolereren binnen deze faculteit." Twee jaar lang voerde CSUN (California State University, Northridge) de rechtszaak tegen Armitage. De universiteit beweerde, dat hij alleen maar was ontslagen als gevolg van een reorganisatie van hun biologie-afdeling en dat er geen sprake was van religieuze discriminatie. Maar CSUN verloor zijn poging om de zaak ongegrond te laten verklaren door de rechter in juli vorig jaar. Het standpunt van Armitage over evolutie is duidelijk: "Evolutie is structuur die steunt op twee pijlers: De ene is kans, de andere tijd. Kans is vereist, omdat we duidelijk niet kunnen zeggen dat een denkende kracht het leven op aarde heeft geschapen. Dat is een anathema voor de materialisten. Als je een van die twee pijlers onderuithaalt, stort de hele structuur in. Als je kans onderuithaalt door incredible design (ongelooflijk ontwerp) te laten zien, begint de structuur van evolutie te wankelen en dreigt hij in te storten. **Want ontwerp kan niet bestaan in een wereld zonder Ontwerper.** Bron: www.blog.godreports.com/2017/08/university-settles-lawsuit-with-scientist-fired-after-he-found-soft-tissue-in-dinosaur-bones